

GrasGoed – Natuurlijk groen als grondstof

De natuur als deel van een circulaire economie?

Katrien Wijns
Projectcoördinator GrasGoed
Natuurpunt Beheer vzw

Partners

natuur dichtbij huis

agrimon

Steun

Waar het allemaal begint... natuurbeheer

- Natuurpunt als grootste terreinbeherende vereniging in Vlaanderen
- Meer dan 23.000 ha Vlaamse natuur in beheer
 - Waarvan 9.000 ha graslanden
- Natuurbeheer, samen kom je verder
 - 6.000 vrijwilligers
 - 40 professionele terreinploegen op 19 locaties waarvan 196 doelgroeparbeiders (sociale economie)
 - Meer dan 900 koeien (Galloway), 200 paarden (Konik) en 300 schapen
 - 800 lokale landbouwers

Wat men (soms) niet ziet... (gras)maaisel als afvalstroom

- **Maaien als beheermaatregel**
 - Jaarlijks maaien om natuurlijke graslanden en hun typische biodiversiteit in stand te houden
 - Maaien van gedegradeerde graslanden om te verschrallen (omvormingsbeheer)
- **Natte natuurterreinen** (o.a. rietland, natte graslanden, vochtige heide,...)
- Maaisel dat niet rechtstreeks geschikt is als **veevoeder**
- Natuurbeheerder wil zich er van ontdoen dus wordt (vandaag) aanzien als een **afvalstof**...

Groen licht voor GrasGoed

Natuurlijk Groen als Grondstof

Doel

- Van natuurgras **duurzame producten** maken
- Positieve waarde toekennen aan het natuurgras met een economisch voordeel voor natuurbeheerder
- Veel mogelijkheden met maaisel als grondstof, o.a. voor **papier/karton**, **eierdoosjes**, **veenvrije potgrond**, **isolatiematten**, **biocomposietmateriaal**,...

Samen met 12 partners in Vlaanderen en Nederland

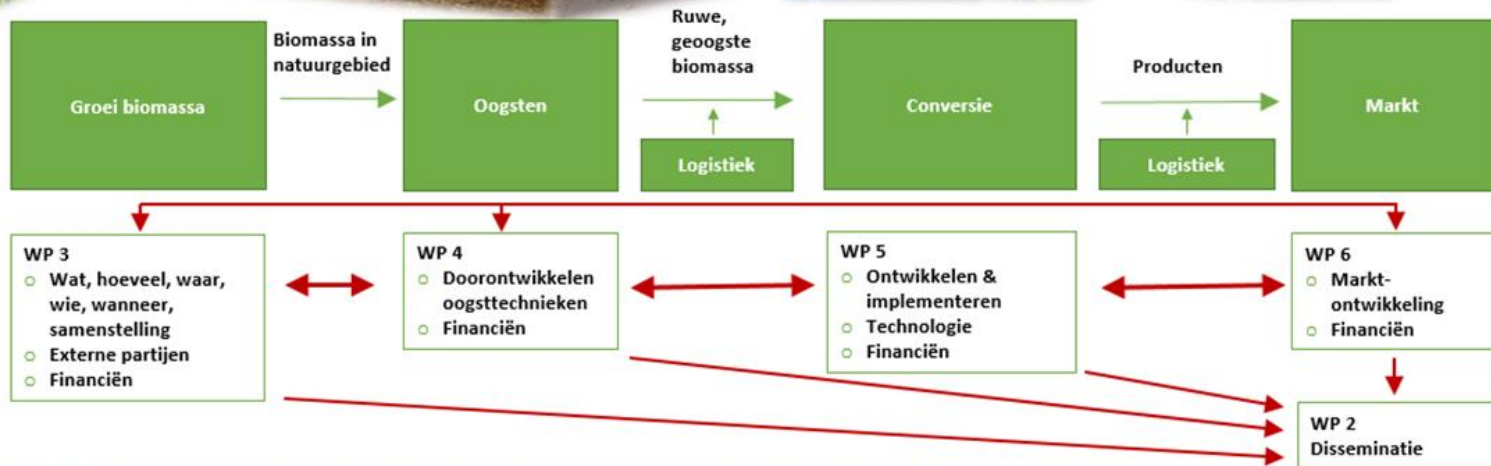

Samen met 12 partners

- 4 natuurorganisaties
 - Natuurpunt Beheer
 - Natuurmonumenten
 - Brabants Landschap
 - Grenspark De Zoom-Kalmthoutse Heide
- 2 groenbedrijven
 - Verschoor Groen & Recreatie
 - VanderVelden
- 2 grasverwerkende bedrijven
 - Grassa
 - Newfoss
- 2 productontwikkelaars
 - Millvision
 - Agricon
- 2 kennisinstellingen
 - Inverde
 - Avans Hogeschool

Van Gras tot Goed

Elke partner een rol in de keten

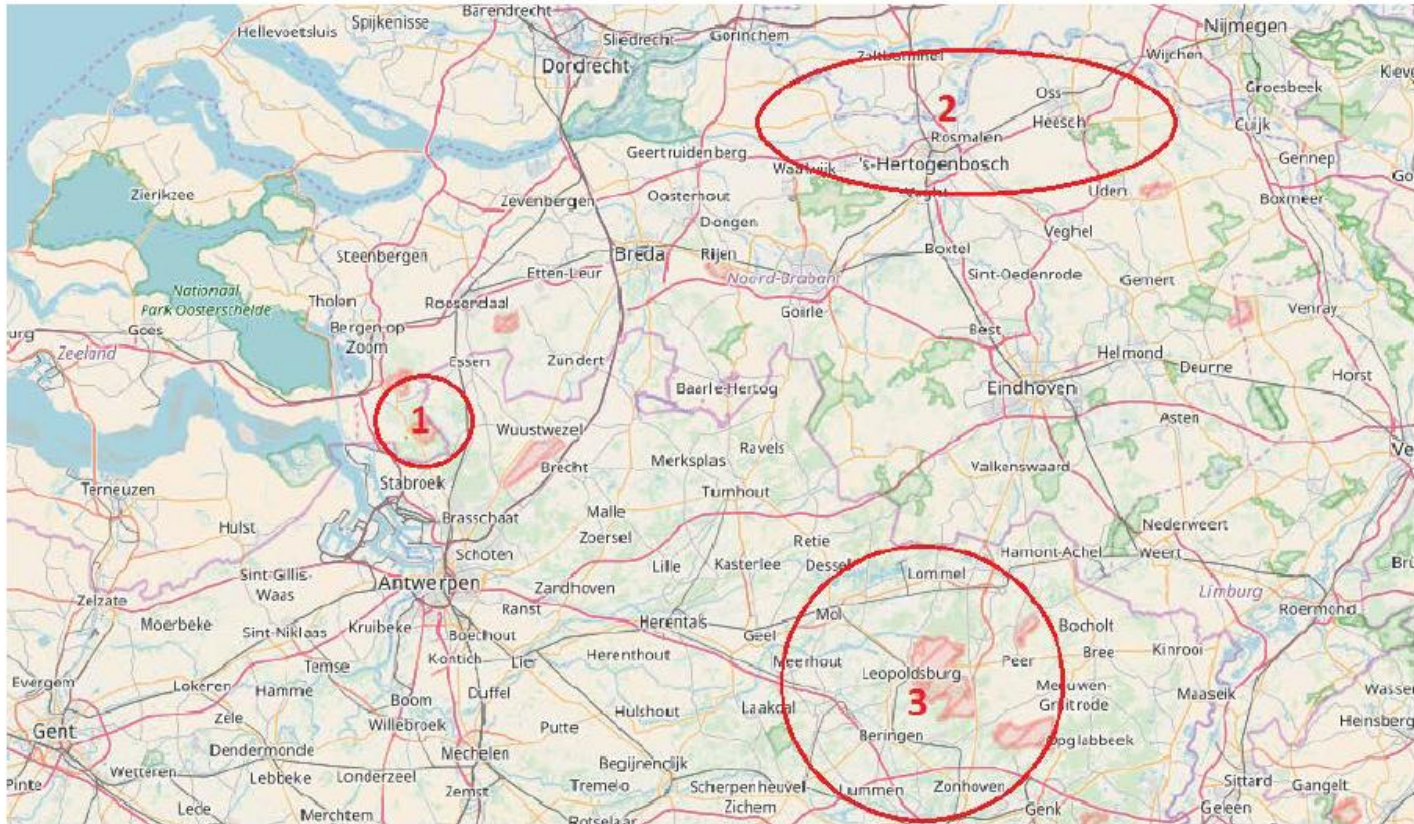
Legenda:

- Proces
- Massa stroom
- Informatie stroom

I. Inventarisatie van hoeveelheid gras in de regio

- (1) Grenspark de Zoom - Kalmthoutse Heide (grensoverschrijdend heidelandschap),
- (2) Altena-Biesbosch/Vlijmens Ven (rivierenlandschap),
- (3) Dommeldal en de Vallei van de Zwarte Beek (grensoverschrijdend kleinschalig beekdal).

I. Inventarisatie van hoeveelheid gras in de regio

- In totaal voor GrasGoed regio's
7.800 ton DS/jaar
- In totaal voor Vlaanderen en provincie Noord-Brabant
81.000 ton DS/jaar
= ongeveer 250.000 ton vers gras / jaar

Rapport GrasGoed
Natuurlijk Groen als Grondstof

Inventarisatie biomassastromen
Vlaanderen en Noord-Brabant

Rapport op grasgoed.eu

Gebied	Gras (ton ds/jaar)	
	Technisch potentieel	Economisch potentieel
Rivierenlandschap	9275	3710
Grenspark	3250	1300
Dommeldal en Vallei van de Zwarte Beek	4395	1760
Noord-Brabant	105.000	42.000
Vlaanderen [#]	74.000	39.000

II. Maaien en verzamelen van gras

Verbeteren van maai- en transportmachines zodat gras efficiënt uit de natuur kan worden verwijderd en de kwaliteit van het gras wordt verzekerd voor verdere verwerking.

Natte terreinen veelal maaien met gespecialiseerde rupsmachines.

- Ontkoppelen van maaimachine en opraapsysteem
 - Laadcapaciteit van opraapwaggen neemt toe
 - Verzamelen gebeurt autonoom
- Maaihoogte instellen om zo min mogelijk zand mee te nemen bij het maaien
- Fauna en flora beschermen is prioritair
 - ! Schade aan bodem beperken
- Belang van optimalisatie transport en overslaglocaties

III. Van gras tot halffabricaat (of eindproduct)

- Verschillende bedrijven en technieken

NewFoss en Grassa!

gras tot grasvezels, eiwitten en andere celsappen

Agricon gras tot veenvervanger in potgrond

VGR gras tot bodemverbeteraar

Testen verschillende types gras (vegetatietypes)

Zowel vers als ingekuild gras

IV. Van halffabricaat tot eindproduct (prototype)

- Regionale duurzame producten
 - Prototypes
 - Marketing
- Focus ligt op 4 producten
 - Isolatiematten
 - Graspapier
 - Veevoeder Grassa!
 - Veenvrije potgrond of bodemverbeteraar

Enkele primeurs voor Vlaanderen

- Eerste producten met aandeel natuurgrasvezels verwezenlijkt (gras van Natuurpunt en ANB) op fabrieksschaal
- Eerste mobiele installatie aan de slag op Natuurpunt terreinen
- GRASSA!-vezels gebruikt in graspapier verkrijgbaar bij lokale drukkerij Zwart op Wit, begeleid door Millvision

Groei met ons

- Neem deel aan onze activiteiten en cursussen
 - Ecopedia.be
 - Agenda op grasgoed.eu
- Verdere investeringen zijn nodig
 - Biomassa hubs
 - Installaties voor raffinage en drogen
 - Aanmaak eindproducten

www.grasgoed.eu

Sign up for the newsletter

Contact project coordinator Katrien Wijns